

USTAWA

z dnia 18 lutego 2000 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 1. W ustawie z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2a w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dochodzie rodziny — oznacza to sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki z tytułu ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych i chorobowego, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz o kwotę wysokości alimentów, świad-

czonych przez osoby w rodzinie na rzecz innych osób, jednorazowe pieniężne świadczenia socjalne oraz świadczenia w naturze, a także kwotę zwiększenia zasiłku rodzinnego na trzecie i kolejne dziecko oraz dziecko samotnej matki, uprawnione do zasiłku pielęgnacyjnego; w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących za dochód przyjmuje się wysokość podaną w oświadczeniu, nie niższą jednak niż zadeklarowana przez te osoby kwota dochodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a jeżeli osoby nie podlegają ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym — nie niższą od kwoty najniższej podstawy wymiaru składek obowiązujących osoby ubezpieczone na podstawie odrębnych przepisów; nie stanowią dochodu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne płacone przez ośrodki pomocy społecznej,”

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) całkowitej niezdolności do pracy — oznacza to całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo posiadanie znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,”

c) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) mieszkaniu chronionym — oznacza to mieszkanie przeznaczone dla osób mogących, przy odpowiednim wsparciu, samodzielnie żyć w środowisku, w szczególności dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze,”

d) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) placówce opiekuńczo-wychowawczej — oznacza to jednostkę zapewniającą dzieciom i młodzieży, pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie, dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również jednostkę wspierającą działania rodziców w sprawowaniu opieki,”

e) po pkt 13 dodaje się pkt 13a w brzmieniu:

„13a) rodzinnej opiece zastępczej — oznacza to rodziny zastępcze oraz instytucjonalne formy rodzinnej opieki nad dzieckiem,”

f) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) ośrodka adopcyjno-opiekuńczego — oznacza to:

a) ośrodek lub zespół wsparcia rodziny naturalnej, prowadzący poradnictwo dla dzieci i rodziców oraz terapię rodzinną, w tym dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

b) ośrodek lub zespół wsparcia rodziny zastępczej albo adopcyjnej, inicjujący i wspomagający zastępcze formy opieki i wychowania rodzinnego, szkolący i kwalifikujący kandydatów na rodziny zastępczą albo adopcyjną, prowadzący poradnictwo rodzinne i terapię rodzinną dla dzieci i rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej,”

g) po pkt 14 dodaje się pkt 15—17 w brzmieniu:

„15) terapii rodzinnej — oznacza to działania psychologiczne, pedagogiczne i socjologiczne, mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań,

16) nadzorze nad standardem wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzorze nad jakością działań ośrodków adopcyjno-wychowawczych — oznacza to nadzór pedagogiczny,

17) dziecku niedostosowanym społecznie — oznacza to dziecko, które wykazuje przejawy demoralizacji w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.”;

2) w art. 4 w ust. 1 wyrazy „art. 27a i art. 31d” zastępuje się wyrazami „art. 24a, art. 27a, art. 31a, art. 33g ust. 1 i 2 i art. 33p”;

3) w art. 12a:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Administracja rządowa i samorząd terytorialny współdziałają na zasadach partnerstwa, pomocniczości, profesjonalizmu, równego dostępu, jawności, efektywności ekonomicznej i jakości, z podmiotami, o których mowa w ust. 1.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i formy współdziałania, o których mowa w ust. 1a, a także wzory ofert, umów oraz sprawozdań z realizacji zadań.”;

4) w art. 20 w ust. 7 w pkt 3 skreśla się wyrazy „przez inne niż administracja rządowa podmioty,”;

5) w art. 21:

a) w ust. 1 wyrazy „oraz domach pomocy społecznej, w tym mieszkanie chronione” zastępuje się wyrazami „mieszkaniach chronionych oraz przez domy pomocy społecznej dla społeczności lokalnej”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Mieszkanie chronione jest również formą środowiskowej pomocy zapewniającą odpowiednie wsparcie w środowisku, umożliwiającą samodzielne życie osobie, która ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub niemożliwe do realizacji.”;

6) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Cudzoziemcowi, któremu nadano w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, zwanemu dalej „uchodźcą”, udziela się pomocy mającej na

- celu wspieranie procesu jego integracji.
2. Pomocy, o której mowa w ust. 1, udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:
 - 1) świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, w wysokości od 350 zł do 1000 zł na osobę,
 - 2) opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości określonej w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
 - 3) specjalistyczne poradnictwo społeczne, wspierające proces integracji.
 3. Pomoc, o której mowa w ust. 2, realizuje się w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego pomiędzy kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie a uchodźcą. W programie określa się wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej uchodźcy i jego rodziny, oraz przyjęte przez nich zobowiązania.
 4. W przypadku nierealizowania przez uchodźcę zobowiązań uzgodnionych w indywidualnym programie integracji, realizacja pomocy może zostać ograniczona lub wstrzymana.
 5. Pomoc, o której mowa w ust. 2, nie przysługuje uchodźcy:
 - 1) będącemu małżonkiem obywatela Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) który otrzymał status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej przed dniem 1 stycznia 1998 r.
 6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy uchodźcom, wysokość świadczeń pieniężnych, formy i zakres pomocy, tryb postępowania w tych sprawach oraz warunki wstrzymania pomocy lub jej odmowy. Rozporządzenie w szczególności powinno uwzględnić sytuację rodzinną i majątkową uchodźcy oraz formy pomocy zindywidualizowane w zależności od potrzeb osoby lub rodziny, okres korzystania z pomocy i zakres potrzeb wynikających z indywidualnego programu integracji.”;
 - 7) w art. 31 w ust. 4e w zdaniu pierwszym po wyrazach „w art. 31 ust. 4a” dodaje się wyrazy „, z tym że do dochodu rodziny nie wlicza się wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu pracy wykonywanej w okresie zawieszenia”;
 - 8) w art. 31b:
 - a) w ust. 2 wyrazy „nie przekracza dwukrotnego dochodu określonego” zastępuje się wyrazami „przekracza dwukrotnie dochód ustalony” oraz po wyrazie „tytułów” dodaje się wyrazy „lub otrzymuje rentę albo emeryturę, z zastrzeżeniem ust. 8”,
 - b) w ust. 6 w pkt 2 po wyrazie „okresowego” dodaje się wyrazy „chyba że legitymuje się w przypadku kobiet 20-letnim, a w przypadku mężczyzn 25-letnim okresem ubezpieczenia (składkowym i nieskładkowym)”,
 - c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, o których mowa w ust. 2 i 3, opłaca się od dnia 1 stycznia 2001 r.”;
 - 9) skreśla się art. 31c—31h;
 - 10) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. 1. Rada Ministrów może przyjąć rządowy program osłonowy, mający na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin lub grup społecznych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy, osoby, rodziny i grupy społeczne objęte programem, korzystniejsze warunki i kryteria dochodowe od określonych w ustawie, uprawniające do pomocy określonej programem, oraz tryb postępowania w tych sprawach. Rozporządzenie powinno określać osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy, formy i zakres pomocy.”;
 - 11) po rozdziale 1 dodaje się rozdział 1a w brzmieniu:

„Rozdział 1a

Opieka nad rodziną i dzieckiem

Art. 33a. 1. Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań udziela się pomocy w formie:

 - 1) poradnictwa rodzinnego,
 - 2) terapii rodzinnej,
 - 3) pracy socjalnej.

2. Rodzina, o której mowa w ust. 1, otrzymuje w szczególności pomoc poprzez działania:

- 1) specjalisty przygotowanego do pracy z rodziną lub w środowisku lokalnym,
- 2) placówek opiekuńczo-wychowawczych dziennego pobytu,
- 3) innych podmiotów, których działanie daje potrzebne wsparcie dziecku i rodzinie.

Art. 33b. Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej lub niedostosowanemu społecznie powiat zapewnia opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Art. 33c. 1. Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej.

2. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

3. W razie pilnej konieczności zapewnienia dziecku opieki zastępczej, możliwe jest jego powierzenie rodzinie zastępczej, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd opiekuńczy, który orzeka o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

4. Rodzina zastępcza podejmuje obowiązek opieki nad dzieckiem i jego wychowania z dniem umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego albo umowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 33d. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżonkom lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej,
- 2) mają stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 3) nie są lub nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, nie są ograniczone we

władzy rodzicielskiej ani też władza rodzicielska nie została zawieszona,

4) nie są chore na chorobę uniemożliwiającą właściwą opiekę nad dzieckiem, co zostało stwierdzone zaświadczeniem lekarskim,

5) mają odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania,

6) uzyskały pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

Z uzasadnionych względów sąd opiekuńczy może odstąpić od zasięgnięcia opinii, o której mowa w pkt 6.

Art. 33e. 1. Rodziny zastępcze dzielą się na:

1) rodziny, które na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego mogą być zobowiązane do dostarczania środków utrzymania,

2) rodziny, które na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie mogą być zobowiązane do dostarczania środków utrzymania,

3) rodziny, o których mowa w pkt 2, pełniące zadania pogotowia rodzinnego.

2. Rodziny zastępcze powinny uczestniczyć w szkoleniu organizowanym przez powiatowe centrum pomocy rodzinie lub na jego zlecenie przez ośrodek adopcyjno-opiekuńczy lub inny podmiot. Zakres i forma tego szkolenia oparte są o indywidualny plan szkolenia w zależności od potrzeb danej rodziny.

Art. 33f. 1. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, wymaga:

1) uzyskania pozytywnej opinii ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata, wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego,

2) odbycia szkolenia oraz uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego wydanego przez podmiot prowadzący szkolenie.

2. Starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej z rodziną, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3. Do umowy mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia oraz przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych.

3. Rodzina zastępcza, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania. Jeżeli umowę, o której mowa w ust. 2, zawierają małżonkowie, wynagrodzenie przysługuje tylko jednemu z nich.
 4. Osobie, o której mowa w ust. 3, jeżeli nie jest objęta obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 i Nr 75, poz. 468, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887, Nr 144, poz. 929 i Nr 162, poz. 1116, z 1999 r. Nr 45, poz. 439, Nr 49, poz. 483, Nr 63, poz. 700, Nr 70, poz. 777, Nr 72, poz. 802, Nr 109, poz. 1236 i Nr 110, poz. 1255 i 1256 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136), starosta opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w art. 9 tej ustawy.
 5. Do rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, kieruje się dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy, chyba że szczególne okoliczności wskazują na potrzebę wydłużenia tego okresu, jednak nie dłużej niż o dalsze 3 miesiące.
 6. Rodzina zastępcza, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, nie może odmówić przyjęcia dziecka do 10 lat, jeżeli zostało doprowadzone przez Policję. Przyjęcie dziecka doprowadzonego przez Policję może nastąpić bez zgody rodziców w sytuacji zagrożenia dobra dziecka, a w szczególności:
 - 1) zagrożenia zdrowia lub życia dziecka,
 - 2) porzucenia dziecka,
 - 3) gdy nie jest możliwe ustalenie tożsamości rodziców lub miejsca ich pobytu.
 7. Rodzina zastępcza, która przyjęła dziecko, o którym mowa w ust. 6, powiadamia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, sąd opiekuńczy oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie. Dziecko przebywa w rodzinie zastępczej do czasu wydania orzeczenia przez sąd opiekuńczy. Powiatowe centrum pomocy rodzinie podejmuje niezwłocznie działania mające na celu wyjaśnienie sytuacji dziecka.
 8. Funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, nie mogą pełnić osoby całkowicie niezdolne do pracy.
- Art. 33g. 1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 1, udziela pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka, uwzględniając dochód tej rodziny. Ustalając dochód rodziny, nie wlicza się pomocy pieniężnej otrzymywanej na umieszczone w rodzinie dziecko.
2. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 2 i 3, udziela pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka, niezależnie od dochodu rodziny. Przy ustalaniu wysokości pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka uwzględnia się jego dochód.
 3. Podstawą ustalenia wysokości pomocy pieniężnej, o której mowa w ust. 1 i 2, jest kwota 1327 zł. Rodzina zastępcza może zrezygnować z przysługującej pomocy pieniężnej.
 4. Pomoc pieniężna przysługująca rodzinie zastępczej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka może być przyznana w części lub w całości w formie niepieniężnej, w przypadku wykorzystywania jej w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub marnotrawienia.
 5. Podstawą przyznania lub odmowy przyznania pomocy pieniężnej jest decyzja administracyjna.
 6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe zasady działania i finansowania rodzin zastępczych, wysokość pomocy pieniężnej w zależności od istnienia zobowiązania rodziny zastępczej do utrzymania dziecka, dochodu dziecka w przypadku rodzin nie zobowiązanych do utrzymania, a także szczegółowe zasady przyznawania wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania, w zależności od liczby dzieci, stanu ich zdrowia i rozwoju,
 - 2) szczegółowe zasady doboru rodzin zastępczych, umieszczania dzieci w tych rodzinach oraz zasady ich przygotowywania i szkolenia,

- 3) szczegółowe zasady, warunki i kryteria przyznawania pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania wychowanka rodziny zastępczej,
- 4) zasady i wysokość odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz sposób i tryb postępowania w tych sprawach.

Rozporządzenie powinno różnicować wysokość pomocy pieniężnej w zależności od stopnia rozwoju i stanu zdrowia dziecka, dochodu dziecka oraz miejsca, w którym dziecko przebywa, jeżeli przebywa poza rodziną zastępczą.

Art. 33h. Umowa cywilnoprawna, o której mowa w art. 33c ust. 3, wygasa z dniem:

- 1) wydania postanowienia sądu opiekuńczego o niezatwierdzeniu tej umowy,
- 2) uprawomocnienia się postanowienia sądu opiekuńczego, które w inny sposób reguluje sytuację dziecka.

Art. 33i. 1. Rozwiązanie umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej z rodziną, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, następuje zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie. W przypadku braku tych ustaleń, rozwiązanie następuje po upływie 3 miesięcy od dnia wypowiedzenia dokonanego na piśmie przez jedną ze stron.

2. W przypadku niewywiązywania się rodziny, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, z przyjętych zadań lub ustania warunków, o których mowa w art. 33d i 33f, wymaganych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, starosta zawiadamia o tym sąd opiekuńczy i może rozwiązać z tą rodziną umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej bez zachowania terminu wypowiedzenia.
3. W razie rozwiązania umowy z rodziną, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny ma obowiązek zapewnienia dalszej pieczy i wychowania dzieciom przebywającym w tej rodzinie.

Art. 33j. 1. Rodzice, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych, są obowiązani do ponoszenia odpłatności z tego tytułu. Starosta wydaje decyzję o wysokości tej odpłatności.

2. Należności z tytułu odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych podlegają egzekucji administracyjnej, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Starosta może odstąpić od ustalenia odpłatności, o której mowa w ust. 1, na wniosek rodziców dziecka ze względu na ich trudną sytuację materialną lub z urzędu.

- Art. 33k. 1. Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.
2. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy — do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.
 3. Dziecko, o którym mowa w ust. 1, może przebywać w placówce opiekuńczo-wychowawczej zapewniającej całodobową opiekę, do uzyskania pełnoletności lub po uzyskaniu pełnoletności, do czasu ukończenia szkoły, w której się uczy.
 4. Za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej opłatę ponoszą, do wysokości wydatków bieżących ponoszonych na jego utrzymanie, rodzice dziecka, a także opiekunowie prawni, w przypadku gdy dysponują dochodami dziecka.
 5. Przepis ust. 4 stosuje się również do rodziców pozbawionych całkowicie lub częściowo władzy rodzicielskiej.
 6. Opłatę, o której mowa w ust. 4, ustala się w drodze decyzji administracyjnej.
 7. Rada powiatu określa w drodze uchwały zasady częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat, o których mowa w ust. 4.
 8. W realizacji opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzinnej opiece zastępczej można wspierać się pracą wolontariuszy.
 9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) typy, zasady działania i organizację placówek opiekuńczo-wychowawczych, zasady i tryb kwalifikowania i kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także warunki, w jakich można korzystać z pracy wolontariuszy,
- 2) standardy usług świadczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) obowiązujący w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standard wychowania i opieki, a także kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce.

Rozporządzenie powinno uwzględniać zadania placówek, o których mowa w art. 33l ust. 1, oraz konieczność zapewnienia kontaktów dziecka z rodziną naturalną.

- Art. 33l. 1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową albo dzienną opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.
2. Zaspokojenie potrzeb dziecka, o których mowa w ust. 1, placówka opiekuńczo-wychowawcza realizuje co najmniej na poziomie obowiązującego standardu wychowania i opieki.
 3. Nadzór nad realizowaniem przez pracowników standardu, o którym mowa w ust. 2, sprawuje dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

- Art. 33f. 1. Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy prowadzi działalność diagnostyczno-konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób prowadzących rodzinną opiekę zastępczą oraz rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Ośrodek, o którym mowa w ust. 1, wydaje zaświadczenia kwalifikacyjne stwierdzające ukończenie szkolenia przez osobę zgłaszającą gotowość do

pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydaje opinie osobom zgłaszającym gotowość do prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej w zakresie posiadania odpowiedniego przygotowania.

3. W powiecie, w którym nie ma ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, zadania wymienione w ust. 1 i 2 wykonuje powiatowe centrum pomocy rodzinie lub inny podmiot na jego zlecenie.
4. Ośrodek, o którym mowa w ust. 1, może objąć zakresem swego działania powiaty położone w granicach województwa, na podstawie porozumień zawartych przez właściwe powiaty.
5. Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, wyznaczony przez wojewodę w trybie określonym w art. 12 ust. 1 pkt 7, prowadzi bank danych o rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka oraz dzieciach oczekujących na przysposobienie, w granicach województwa.
6. Nadzór nad jakością działań pracowników ośrodka adopcyjno-opiekuńczego sprawuje dyrektor ośrodka.
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do zakładania i prowadzenia ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. Rozporządzenie określi staż pracy i kwalifikacje wymagane od osób zatrudnionych w tych ośrodkach, a także bazę lokalową, jaką powinny dysponować te podmioty.
8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady działania ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ich zadania i kompetencje, zasady pracy z rodziną naturalną, zastępczą albo adopcyjną, zasady kwalifikowania dzieci do rodzin adopcyjnych, a także wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego. Rozporządzenie powinno uwzględniać zadania tych placówek oraz dobro i prawa dziecka.

- Art. 33m. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze oraz jednostki specjalistycznego poradnictwa,

w tym rodzinnego, w zależności od podmiotu prowadzącego, dzielą się na:

- 1) publiczne — prowadzone przez powiat lub gminę,
- 2) niepubliczne — prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 12a ust. 1.

- Art. 33n. 1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze prowadzone przez powiat są jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi. Zasady gospodarki finansowej tych placówek i ośrodków określają odrębne przepisy.
2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze będące zakładami budżetowymi pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz dotacji celowej z budżetu powiatu na zasadach określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 3.
 3. Do dotacji, o której mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisu art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485 i Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 12, poz. 136).
 4. Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze otrzymują dotację z budżetu powiatu.
 5. W przypadku gdy powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, nie posiadający placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin zastępczych, wystąpi do powiatu prowadzącego tego typu placówkę o przyjęcie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki albo niedostosowanego społecznie, powiat prowadzący taką placówkę lub posiadający rodziny zastępcze, w granicach województwa, ma obowiązek przyjąć to dziecko na zasadach określonych w ust. 6 i 7.
 6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi wydatki na utrzymanie dziecka:
 - 1) skierowanego do placówki opiekuńczo-wychowawczej — w wysokości kwoty odpowiadającej wydatkom bieżącym na utrzymanie dziecka

w tej placówce, pomniejszonej o wpływ z budżetu państwa przeznaczone na działalność placówki, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów placówka takie otrzymuje, oraz o opłatę ponoszoną przez rodziców,

- 2) skierowanego do rodziny zastępczej — w łącznej wysokości kwoty świadczeń przysługującej określonej rodzinie zastępczej i dziecku, do końca roku kalendarzowego, w którym dziecko zostało umieszczone w tej rodzinie.

7. Uzgodnienia w sprawie wysokości wydatków, o których mowa w ust. 6, dokonują, w drodze porozumienia, powiat właściwy ze względu na siedzibę placówki opiekuńczo-wychowawczej publicznej, niepublicznej lub rodziny zastępczej przyjmującej dziecko z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania skierowanego dziecka.
8. Powiat prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub ośrodek adopcyjno-opiekuńczy nie może ich zlikwidować bez zgody wojewody.

- Art. 33o. 1. Nadzór nad realizacją standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ma na celu zapewnienie przez te placówki najpełniejszego zaspokojenia potrzeb rozwojowych, emocjonalnych i opiekuńczych dziecka przebywającego w placówce, a także współdziałania placówki z rodziną dziecka.
2. Nadzór nad realizacją standardu wychowania i opieki polega na:
 - 1) badaniu jakości działalności wychowawczej i opiekuńczej placówki oraz ocenie efektywności tej działalności,
 - 2) pomocy i współpracy w podnoszeniu kwalifikacji i umiejętności osób zatrudnionych w placówce,
 - 3) proponowaniu innowacyjnych rozwiązań pedagogicznych oraz inspirowaniu osób zatrudnionych w placówce do podejmowania nowatorskich rozwiązań pedagogicznych i organizacyjnych.
 3. Nadzór nad kształceniem w szkołach działających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych sprawuje kurator oświaty na zasadach określonych w przepisach o systemie oświaty.

4. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, nadzorowi podlega w szczególności:
 - 1) przestrzeganie praw dziecka,
 - 2) badanie stopnia zaspokojenia potrzeb dziecka,
 - 3) przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
 5. Nadzór nad jakością działań ośrodków adopcyjno-opiekuńczych ma na celu badanie i ocenę wykonania przez te jednostki ich zadań.
 6. Osoby wykonujące czynności w zakresie nadzoru nad standardem opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz jakością działań w ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych mają prawo:
 - 1) wstępu do placówki, ośrodka i zespołu,
 - 2) wglądu do prowadzonej dokumentacji,
 - 3) wstępu w charakterze obserwatora na zajęcia wychowawcze i opiekuńcze w placówce.
 7. Osoby wykonujące czynności w zakresie nadzoru mogą wydawać dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych doraźne zalecenia oraz zgłaszać wnioski i uwagi.
 8. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, w ciągu 7 dni, może zgłosić zastrzeżenie do zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 7, do wojewody.
 9. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 8, do zaleceń, uwag i wniosków, dyrektor jest obowiązany je zrealizować, o czym w terminie 30 dni zawiadamia wojewodę.
 10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady nadzoru nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad jakością działań ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.
- Art. 33p. 1. Po uzyskaniu pełnoletności osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, dom pomocy społecznej, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy oraz specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:
- 1) pieniężną na usamodzielnienie lub kontynuowanie nauki,
 - 2) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
 - 3) w uzyskaniu zatrudnienia,
 - 4) na zagospodarowanie — w formie rzeczowej.
2. Podstawę ustalenia wysokości pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, stanowi kwota 1327 zł.
 3. Osobie pełnoletniej będącej wychowankiem rodziny zastępczej, jeżeli kontynuuje naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej, przysługuje miesięcznie pomoc pieniężna na częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie w związku z kontynuowaniem nauki w wysokości 30% kwoty, o której mowa w ust. 2. Pomoc ta przysługuje do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat.
 4. Osobie pełnoletniej opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą, dom pomocy społecznej, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy oraz specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, jeżeli kontynuuje naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej, przysługuje miesięcznie pomoc pieniężna na częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie w związku z kontynuowaniem nauki w wysokości 30% kwoty, o której mowa w ust. 2. Pomoc ta przysługuje do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat.
 5. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, znajdującym się w trudnej sytuacji dochodowej, nie mogącym uzyskać pomocy od rodziny, która na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego może być zobowiązana do dostarczania środków utrzymania.
 6. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach można odmówić przyznania pomocy pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

7. W uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby zainteresowanej pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki można zawiesić.
 8. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, przyznaje powiat właściwy ze względu na miejsce położenia placówki lub miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.
 9. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przyznaje powiat właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby opuszczającej placówkę lub rodzinę zastępczą.
 10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki i kryteria dochodowe, jakie powinna spełnić osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, oraz kryteria dochodowe rodziny zobowiązanej do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego uprawniające do pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1,
 - 2) szczegółowe zasady przyznania, zawieszenia lub odmowy pomocy, o której mowa w ust. 1, wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz wartość i składniki pomocy na zagospodarowanie, tryb postępowania w sprawie,
 - 3) typy placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz domów pomocy społecznej, których wychowankowie są uprawnieni do korzystania z pomocy, o której mowa w ust. 1.”;
- 12) w art. 35:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu wstępnym po wyrazie „odpłatny” dodaje się wyrazy „ , z zastrzeżeniem ust. 2g i 2h”,
 - w pkt 2 wyrazy „lub opiekunowie” zastępuje się wyrazami „albo opiekunowie, jeżeli dysponują dochodem dziecka” oraz po wyrazach „przebywające w domu” dodaje się wyrazy „w przypadku gdy opłatę wnosi opiekun, opłata wynosi 70% dochodu dziecka”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a—2i w brzmieniu:
 - „2a. Osoby ponoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej oraz rodzinę ponoszącą opłatę za pobyt członka rodziny zwalnia się, na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej opłaty, jeżeli:
 - 1) ponoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia lub innej placówce,
 - 2) występują uzasadnione okoliczności, w szczególności długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,
 - 3) małżonkowie utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
 - 4) osoby spokrewnione utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia.
 - 2b. Zwolnienie z ponoszonej opłaty może nastąpić również w przypadku, gdy osoba zobowiązana do ponoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.
 - 2c. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, podejmującą pracę ze wskazań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o połowę kwoty otrzymywanej z tytułu wynagrodzenia za tę pracę.
 - 2d. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, uczestniczącą w warsztatach terapii zajęciowej zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o kwotę odpowiadającą wysokości kieszonkowego wypłacanego z tytułu uczestnictwa w tych warsztatach.
 - 2e. Decyzję o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłaty wydaje się na okres nie dłuższy niż rok.
 - 2f. Osobom zobowiązanym do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, w przypadku gdy nie pokrywają należności w kasie domu lub na jego konto, opłatę za pobyt w domu, za ich zgodą, potrąca:
 - 1) z emerytury lub renty — właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - 2) z zasiłku stałego wyrównawczego lub renty socjalnej — ośrodek pomocy

społecznej, który dokonuje wypłaty tego zasiłku lub renty socjalnej, z tym że osobom nowo przyjętym do domu pomocy społecznej do końca roku kalendarzowego świadczenia te wypłaca ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, po dokonaniu potrąceń. Opłatę za pobyt ośrodek pomocy społecznej przekazuje na konto domu pomocy społecznej.

2g. Mieszkaniec domu pomocy społecznej nie ponosi opłaty w okresie nieobecności nie przekraczającej 30 dni w roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 2h.

2h. Za osobę niepełnoletnią z zaburzeniami psychicznymi nie ponosi się opłaty w okresie jej nieobecności nie przekraczającej 90 dni w roku kalendarzowym, jeżeli w tym czasie przebywa w domu rodzinnym.

2i. Starosta ustala na wniosek dyrektora domu pomocy społecznej i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku, miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu w danym roku kalendarzowym na podstawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w ubiegłym roku kalendarzowym, pomnożonego przez planowany w ustawie budżetowej na dany rok wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.",

c) w ust. 4 wyrazy „jeżeli domy te nie są prowadzone na zlecenie wojewody” zastępuje się wyrazami „jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie starosty”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ, o którym mowa w art. 47a ust. 5, właściwy ze względu na położenie domu.”,

e) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Rada gminy lub rada powiatu może określić, w drodze uchwały, szczegółowe zasady ustalania opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, zwrotu należności za okres nieobecności osoby w domu, szczegółowe zasady ustalania kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, a także sposób i tryb postępowania w tych sprawach.”;

13) w art. 35a w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 6—8 w brzmieniu:

„6) kwotę stanowiącą podstawę ustalania pomocy pieniężnej dla rodziny zastępczej,

7) kwotę stanowiącą podstawę ustalania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie lub kontynuowanie nauki dla osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,

8) kwoty świadczeń pieniężnych na utrzymanie przysługujące uchodźcom,”;

14) w art. 36 w ust. 1 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy „i art. 33c ust. 3”;

15) w art. 40 skreśla się ust. 2 i 3;

16) w art. 43:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a—3d w brzmieniu:

„3a. Wywiad rodzinny (środowiskowy) przeprowadza się również w celu ustanowienia rodziny zastępczej i wydania o niej opinii.

3b. W przypadku gdy osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc nie wyrażają zgody na zbieranie danych osobowych w zakresie ustalonym przepisami ustawy, kierownik ośrodka pomocy społecznej lub kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie może wydać decyzję odmawiającą przyznania pomocy.

3c. Przepisu ust. 3b nie stosuje się do osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w odrębnych przepisach.

3d. Od opinii wydawanych przez powiatowy zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej nie służy zażalenie.”,

b) w ust. 6a po wyrazach „kwestionariusza wywiadu” dodaje się wyrazy „i załączniki do wywiadu łącznie z wzorami”;

17) w art. 47a:

a) w ust. 1 wyrazy „jednostki organizacyjne” zastępuje się wyrazami „jako samodzielne jednostki organizacyjno-budżetowe podporządkowane bezpośrednio zarządowi powiatu”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a—5e w brzmieniu:

„5a. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie lub kierownika ośrodka pomocy społecznej w mieście na prawach powiatu do zawierania i rozwiązywania umów cywilnoprawnych z rodzinami zastępczymi w sprawie powierzenia dziecka.

5b. Zarząd powiatu powołuje kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w ust. 5c, zgodnie z wymogami określonymi w art. 51a ust. 1 lub odpowiednimi przepisami o systemie oświaty, po zasięgnięciu opinii kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie lub kierownika ośrodka pomocy społecznej w mieście na prawach powiatu.

5c. Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością, w szczególności w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

5d. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie współpracuje z sądem opiekuńczym w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

5e. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie przedkłada do sądu opiekuńczego wykaz rodzin zastępczych, o których mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3.”;

18) po art. 47b dodaje się art. 47c w brzmieniu:

- „Art. 47c. 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej będące jednostkami budżetowymi mogą tworzyć środki specjalne.
2. Środki specjalne, o których mowa w ust. 1, mogą być tworzone z dochodów otrzymywanych z tytułu świadczonych odpłatnie usług dla osób nie przebywających na stałe w jednostkach pomocy społecznej lub z innej działalności ubocznej, a także ze spadków, zapisów i darowizn.
3. Środki specjalne, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na poprawę standardu usług w jednostkach pomocy społecznej. Środki specjalne nie mogą być przeznaczane na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń działalności podstawowej.”;

19) w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom pracownika socjalnego, dyplom ukończenia studiów wyższych w wyższej szkole zawodowej o specjalności „praca socjalna” lub ukończyła studia wyższe na kierunkach: pedagogika, politologia i nauki społeczne, psychologia, socjologia.”;

20) w art. 51:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, miejskim ośrodku pomocy rodzinie lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie, na stanowisku pracownika socjalnego, i do którego obowiązków należy praca socjalna oraz przeprowadzanie wywiadów rodzinnych (środowiskowych), jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 7 dni roboczych.”,

b) w ust. 4 skreśla się zdanie drugie,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przyznać pracownikom socjalnym, jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz podmiotom, o których mowa w art. 12a, nagrody specjalne za wybitne, nowatorskie rozwiązania w pomocy społecznej.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przyznawania nagród specjalnych, rodzaje nagród, podmioty uprawnione do zgłaszania wniosków oraz sposób i tryb postępowania w sprawie tych nagród. Rozporządzenie określi działania, za jakie nagrody te przysługują, w szczególności za działania zmierzające do zapobiegania marginalizacji i społecznemu wykluczeniu osoby lub rodziny oraz mobilizujące środowiska lokalne do samopomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych.”;

21) w art. 51a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zobowiązane są posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, z tym że osoby kierujące placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi powinny ukończyć specjalizację nie później niż do końca 2005 r.; osobom tym zalicza się staż pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych.”;

22) w art. 54 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Rada Pomocy Społecznej składa się z nie więcej niż 20 osób, reprezentujących jednostki organizacyjne pomocy społecznej, or-

ganizacje społeczne i zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz środowiska naukowe.

2. Członków Rady Pomocy Społecznej, spośród przedstawicieli określonych w ust. 1, powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Członkowie Rady Pomocy Społecznej pełnią swoje funkcje społecznie. Kadencja Rady Pomocy Społecznej trwa 3 lata.”;

23) w art. 55:

- a) w ust. 1 po wyrazie „ustawie” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 2”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Umowy w sprawie przyznania rodzinom zastępczym pomocy pieniężnej zawarte przed dniem 1 stycznia 2000 r. zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2000 r., chyba że rodzina zastępcza wystąpi wcześniej o zmianę tej umowy.”;

24) w art. 55f skreśla się ust. 2.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 26 i Nr 9, poz. 118) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 140:

- a) w ust. 4:
— w pkt 1 wyrazy „pkt 6—10” zastępuje się wyrazami „pkt 6—9”,
— w pkt 2 kropkę na końcu zdania zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) 60% miesięcznego świadczenia — jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10.”,

b) w ust. 6 w pkt 3 po wyrazach „lit. a) i b)” dodaje się wyrazy „oraz ust. 4 pkt 3”;

- 2) w art. 141 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „i 6—10” zastępuje się wyrazami „i 6—9” oraz na końcu zdania kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 3 w brzmieniu:

„3) 20% najniższej emerytury lub renty — przy potrącaniu należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10.”

Art. 3. Przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie upoważnień zmienionych tą ustawą zachowują moc do czasu wejścia w życie rozporządzeń wydanych na podstawie upoważnień zawartych w niniejszej ustawie, w zakresie, w którym nie są sprzeczne z ustawą, nie dłużej niż do 31 grudnia 2000 r.

Art. 4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o pomocy społecznej z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2000 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 11 w zakresie dotyczącym art. 33n ust. 6 i 7, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.,
- 2) art. 2, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*